

FREDAG

livet

FARZAD SAMSAMI

Alder: 33 år. **Yrke:** Filmskaper og arbeid med ungdom. **Sivilstand:** Ugift, to tvillinger på 3 år. **Hvor er du i livet?** På vei, kan ikke klage.

Flyktningfortellinger

– Vi blir så metta på tragiske historier gjennom media, sier Farzad Samsami. Derfor

Av Marianne L.L. Melgård (tekst)
og Anniken C. Mohr (foto)

På nordkysten av Marokko forsøker tenåringsgutten Foad å livnære seg ved å løpe hoiende etter passerende turistbuss, og selge snacks gjennom bussvinduene. Men de er mange om beinet, det løper en hel flokk ivrige selgere etter hver buss, og Foad er verken størst eller raskest i den støyende flokken. Foruten turistene og en blekfet nordmann som svømmer rundt i havet utenfor, er det kun båtflyktninger på vei til Europa som passerer det lille stedet.

– Førsteutkastet til «Foad» skrev jeg allerede som 23-24-åring, så det har ligget i skuffen i mange år. Iblant har jeg tatt det fram og gjort endringer, men jeg ville ikke lage filmen for tidlig, sier Farzad Samsami (33).

Norsk-iraneren er selvlært filmskaper, og med «Foad» fikk han for første gang støtte fra Norsk filminstitutt og Vestnorsk film.

– Hadde jeg forsøkt å lage den for tidlig i min regissørutvikling, hadde jeg sløst den bort. Og jeg visste at historien var god, sier Samsami.

22 minutter lange «Foad» vises på Film fra Sør-festivalen neste helg, og er allerede blitt nominert til Gullstolen og tatt ut til toneangivende festivaler.

Livsglede i alvoret

– Det var tidlig i 20-åra at jeg ble med i en filmklubb, der vi lagde egne småproduksjoner. Jeg ble kjapt hekta, og har de siste ti åra laget flere musikkvideoer og kortfilmer, og fått jobbe på større spillefilmer. Selv om jeg ikke har noen formell utdanning har jeg fulgt drømmen om å bli filmskaper, og lært meg håndverket underveis, sier Samsami.

I filmen blir Foad snart lei av å bli utkonkurrert i kappløpet etter turistbussene, og unggutten klekker ut en snedig plan. Langs den marokkanske strandlinja reiser det stadig puljer av afrikanere ut i havgapet, i håp om et bedre liv i Europa, snaue 14 kilometer unna. Foad finner en måte å tjene penger på båtflyktningene, og scenene som følger er utsøkt absurde og lattervekkende, men formidles med varme og innsikt.

– Temaet er jo veldig alvorlig, men folka i filmen er fulle av livsglede og pågangsmot. De som risikerer livet for å komme til Europa har nok ganske like følelsesliv som oss her i Norge – de har gode og dårlige dager. Men det var en fin linje i innspillings- og klippeprosessen: vi måtte unngå slapstick-humoren. Poenget er ikke å le av hvor dumme disse afrikanerne er men av hele situasjonen. Absurde situasjoner som vi opplever på forskjellige måter også her hjemme, forklarer Samsami.

Bomberom under skolen

33-åringen har valgt en utradisjonell vinkling på flyktninghistorien, for at publikum lettere skal kunne identifisere seg med menneskene som reiser over havet. Og han omtaler sin egen oppvekst i Norge som flaks på høyde med lottogevinst, etter å ha kommet som kvoteflyktning fra Iran ni år gammel.

FILMSKAPER: Norsk-iranske Farzad Samsami (33) har laget film om båtflyktninger og lot seg imponere av samholdet dem imellom.

– Krigen mellom Iran og Irak varte jo i åtte år, og preget oppveksten min i Teheran. Jeg har egentlig ikke lyst til å fortelle så mye om den tida der, men det var jo knapt med ressurser, vi sto i lange brødkøer og var stadig bekymra for familiemedlemmer. Flyalarmene og bombetoktene kom tett, og man ble enda nærmere knyttet til hverandre i den settin-

gen, forteller Samsami.

På skolen var det blitt gravd ut et bomberom under skolegården.

– Når flyalarmen gikk måtte vi løpe ned i det rare hullet, som egentlig føltes som en massegrav. Men vi levde så normalt som vi kunne, og et par år etter at faren min dro til Norge kom mamma, de to brødrene mine og